www.svoboda-news.com

Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII Ч. 194. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 14-го ЖОВТНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 14, 1981 No. 194. VOL. LXXXVIII

ВІДБУЛИ НАРАДИ В СПРАВІ МАДРИДСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Оттава, Онт. (М.С.). — Делегація Канадської Ради Поневолених Народів зустрілася тут 29-го вересня ц.р. з представниками міністерства закордонних справ Канади під проводом амбасадора Луї Роджерса, голови канадської делегації на міжнародну конференцію у Мадриді. Незадовго амбасадор Роджерс від'їде назад до Мадриду на нову сесію конференції, щоб закінчити переговори з країнами східнього блоку щодо питань, які були підставою т.зв. Заключного Акту, підписаного в Гельсінках 1975 року.

Зустріч відбулася за посередництвом сенатора Павла Юзика в приміщенні сенату Канади. Крім українців, які були заступлені Христиною Ісаїв з Торонто, яка репрезентувала Комісію Прав Людини СКВУ, М. Світухою, головою Ради, проф. Я. Рудницьким й Ю. Сальським, в склад делегації входили представники латвійців, лотишів, естонців, чехів, поляків та білорусів, разом 14 осіб. Крім амбасадора Роджерса, міністерство закордонних справ репрезентував заступник директора Відділу східньоевропейських справ М. Фейрведзер та два інші урядовці.

Ціллю зустрічі було вислухати спостереження амбасадора Роджерса про дотеперішній перебіг конференції, про становище Канади й інших західніх країн до нарушування людських та національних прав комуністичними країнами Східньої Европи, а зокрема СССР, та про перспективи, які стоять перед учасниками конференції дійти до якогось кінцевого порозуміння. В імені Канадської Ради поневолених народів та в імені Комісії Прав Людини СКВУ були подані амбасадорові писемні меморандуми з додатковими матеріялами про нарушування людських прав в країнах під комуністичною контролею та з побажаннями щодо напрямних, якими повинна б керуватися канадська делегація у Мадриді.

Меморандум Ради звернув увагу на потребу втримати балянс поміж міжнародною співпрацею в різ-

(Закінчення на стор. 4)

Чверть мільйона німців демонстрували в Бонні

Бонн, Західня Німеччина. — Заповіджена вже давніше велика пацифістична демонстрація у Бонні прибрала характер виступу проти президента Регена і західньонімецького канцлера Шмідта. Хоч у демонстрації взяли участь і маси звичайних німецьких громадян, але не вони дали їй зміст. Зміст тій демонстрації надали скрайні ліві елементи, які прийшли з транспарантами у роді „Тільки Шмідт і американський ковбой потребують протиатомової охорони".

В демонстрації взяли участь коло 50 німецьких вояків у мундирах. Один з них публічно перед пресою висловив свою думку: „Ми мусимо покинути НАТО. Мир не є загрожений Совєтським Союзом. Мир є загрожений рішенням НАТО дозброюватися. Коли Совєтський Союз модернізує свою збройну систему, яка вже має 20 років в Европі, то це не є загрозою для миру, а рішення НАТО такою загрозою є".

Перебіг демонстрації змусив застановитися численних промовців, а опісля коментаторів та спостерігачів німецької політичної сцени. В їхніх виступах і заввагах після демонстрації пробивають щораз міцніше такі думки.

Колишній соціял-демократичний посадник Західнього Берліну, Гайнріх Альберц, заявив: „Кожен знає, що в світлі сучасного стратегічного плянування на випадок війни Німеччина стане властивим полем бою. Ми мусимо добиватися комплетної самостійности. Як німецький патріот я пропоную, щоб ми змагали до німецького націоналізму зліва. Чому завжди залишати оборону національних інтересів реакційним силам?"

Одначе виступам колишнього посадника Альберца й інших йому подібних ліві протиставили свої антиамериканські й на ділі просовєтські, хоч замасковані під пацифістичні кольори, виступи, які збирали найбільше оплесків. Лівиця попрацювала добре, автобусами, окремими поїздами приїхали десятки тисяч людей її прихильників. Порядок і безпеку охороняло коло 10,000 поліцистів.

МОСКВА ГОТОВИТЬ АКЦІЇ НА СЕРЕДНЬОМУ СХОДІ

Москва. — Справжні агресивні цілі російської імперіялістичної політики в обширі Близького і Середнього Сходу, які вона дотепер дбайливо прикривала мировою пропагандою, стали ясними після вбивства президента Єгипту Анвара ель-Садата. На таку нагоду чекала Москва давно. Претекстом Москва використовує спільні американо-єгипетські заходи для успокоєння й стабілізації того обширу, що є в інтересі як країн, які в ньому лежать, так і світового миру взагалі.

Уряд СССР вислав до уряду ЗСА заяву та опублікував її засобами масової інформації, у якій сказано: „Те, що діється довкруги Єгипту не може не заторкнути інтересів безпеки Совєтського Союзу і тому Совєтський Союз буде з увагою стежити за дальшим розвитком подій. Совєтський уряд рішуче засуджує спроби ЗСА втручуватися в будь-який спосіб у внутрішні справи Арабської республіки Єгипту".

Цього роду заява уряду до уряду та ще її опублікування є зовсім неприйнятою в міжнародних відносинах. Її форма, а ще більше її зміст, на думку американських політичних чинників, виявляє не лише велике незадоволення в Москві розвитком подій у Єгипті після смерти Садата, але також заповідає дальші неприємні кроки з боку СССР. Московські політики і їх арабські сателіти очікували на таку трагічну подію, як смерть президента Садата, і пов'язували з нею надію на корисне для них зрушення в Єгипті та на Близькому Сході. Коли ж до цього не дійшло, а навпаки положення консолідується й є всі вигляди на скріплення мирного фронту самостійних демократичних арабських держав, Москва тратить терпеливість, погрожує та готовить акції.

Совєтським плянам сприяють зростаючі неспокій і тривога в Єгипті. Останні інформації звідти вказують що, не зважаючи на гладке формальне перебирання влади президентом-номінатом Госні Мубараком, серед населення поширюються різні вістки про заворушення внутрі Єгипту, про збройну боротьбу, напади та вбивства поодиноких провідних людей. Хоч після короткого часу вістки ті виявляються незгідними з правдою, то вони залишають й підносять тривожні настрої серед населення.

ПОДРУЖЖЯ ГРИГОРЕНКІВ ЗАНЕПОКОЄНЕ ДОЛЕЮ РУДЕНКІВ

Джерзі Сіті. — Найновіші вістки з України про арешт і засуд Раїси Руденко, дружини засудженого українського патріота і літератора Миколи Руденка, голови Української Громадської групи сприяння виконанню Гельсінкських Угод, спонукали багатьох українців, які перебувають у вільному світі, висловити свій протест проти цього чергового удару, скерованого на остаточне знищення Миколи Руденка, і фізичне і тепер моральне, арештуючи найдорожчу і найближчу йому людину. Серед голосів в обороні М. і Р. Руденко є спільна заява ген. Петра Григоренка і його дружини Зінаїди, яку повністю подаємо нижче.

ЗАЯВА

з приводу арешту й ганебного засуду Раїси Руденко

Від злочинної влади не можна чекати людяности. Та ми й не чекаємо. Але навіть для злочинців мусить бути межа нелюдськости. Розправою над подружжям Руденків совєтська влада показала, що в неї такої межі немає.

Тяжко пораненого поета й філософа, 56-річного інваліда „вітчизняної" війни, Миколу Руденка засудили в 1977 році на 12 років неволі нізащо — за те, що думає сам за себе і не боїться висловити свої думки. Фактично це був засуд на мученицьку смерть. Рана в нього страшна не тільки своїм виглядом, але і впливом на Миколине здоров'я. Щоб хоч трохи зменшити той вплив, Миколі потрібен особливий догляд і відповідні умови життя, зокрема спеціяльна фізіотерапія. Створення таких умов і догляд за тяжко хворим чоловіком взяла на свої плечі його дружина Рая. Вона пильнувала його, подавала медичну і побутову допомогу, не допускаючи нестерпних болів, які бували часто.

Але Миколу Руденка вирвали з-під цієї опіки і кинули вмирати в муках у вкрай несприятливі умови тюремного й табірного життя. Це був нелюдський вирок. Здавалося, більшого злочину бути не може. Виявляється — може.

Заарештували дружину Миколи Раїсу. Що ж злочинного зробила вона? О, великий антисовєтський злочин! Поперше, вона не вмовляла чоловіка, не просила „покаятись", чого від нього безуспішно вимагає влада. Навпаки — підтримувала його рішучість до кінця боронити свої людські права. Подруге, вона активно захищала чоловіка, доводила, що він не злочинець, а чесна і добра, до того ж тяжко хвора людина. І ще один „злочин" виявили в неї — вона перепису-

(Продовження на стор. 4-ій)

Відбудеться зустріч колишніх учениць

Філядельфія, Па. — Академія Св. Василія Великого, заснована у вересні 1931 року, святкує цього року 50-ту річницю. Градуантки з усіх сторін ЗСА, Південної Америки та Канади, які закінчили науку між 1933 і 1981 роком, уже одержали запрошення на ювілейну зустріч, яка відбудеться в неділю, 18-го жовтня, ц.р.

В год. 10-ій ранку директорка школи сестра Доротея Анна, представниця градуанток Марія Ганусей, та Ювілейний комітет формально відкриють зустріч, вітаючи колишніх учениць школи в гімнастичній залі. Всім членам Комітету залежало на тому, щоб кожна градуантка школи була повідомлена про цю важливу подію. Управа товариства алюмнів під проводом Олександри Мельник-Глудзинської (градуювала 1966 року) зорганізували гуртки колишніх учениць кожної кляси. Вони пильно відшукували своїх ровесниць, не знеохочуючись тим, що в багатьох їх нові прізвища й адреси. Під час багатьох засідань градуантки співпрацювали з Управою при плянуванні програми на день зустрічі.

В 11-ій годині градуантки перейдуть формальною процесією до шкільної авдиторії, де Архиєпископ Мирослав Любачівський відправить Службу Божу. Співом буде провадити сестра Германа, диригент шкільного хору.

Після Служби Божої відбудеться бенкет у долішній залі. У програмі заплановано фільми та прозірки про шкільні події на протязі 50-ти років. Управа приготовила виставку, де градуантки зможуть оглянути старі шкільні однострої, фотографії та інші пригадки минулих літ.

Після оглядин нової школи всі градуантки запрошені відвідати старі шкільні будинки з другого боку вул. Факс Чейс. Там відбудеться молитва при гроті. Програма дня закінчиться підвечірком у колишній учнівській їдальні.

Тайван відмовляється від розмови з Пекіном

Пекін, КНР. — Останніми тижнями комуністичний уряд у Пекіні розпочав інтенсивну акцію для нав'язання контактів з урядом Тайвану, який ще й далі теоретично вважає себе національним урядом всього Китаю. Президент Тайвану Чіянг Чінг-куо, син Чан Кайші, який був досмертним лідером національного Китаю і президентом Тайвану, категорично відмовився від будь-яких розмов і взагалі контактів з червоним урядом Китаю.

Для Пекіну справа контактів і співпраці з Тайваном є надзвичайно важливою. Він намагається як найскоріше довести до збли ження тих двох урядів, щоб таким чином розпочати процес їхньої співпраці, який мав би закінчитися поворотом Тайвану у склад Китаю Уряд Тайвану також вважає його невідривною частиною Китаю, але відмовляється від будь-яких контактів з огляду на те, що в Пекіні закріпилася комуністична влада, яка власне усунула національний уряд Чан Кайші й змусила його до утечі на Тайван.

Одначе тим не вичерпуються причини намагань Пекіну почати співпрацю, а відтак довести до втілення Тайвану в Китай. Комуністичний уряд Китаю розпочав господарську відбудову Китаю, яку популярно називають програмою чотирьох модернізацій, тобто сільського господарства, промислу, науки й технології та оборони. Виконання тієї програми натрапляє на великі труднощі з двох основних причин: брак достатніх інвестиційних капіталів та брак технічних і промислово-адміністраційних сил. Одно й друге є на Тайвані.

Десятирічна програма модернізації КНР передбачує інвестиції в сумі 250 мільйонів долярів. Внутрішня капіталізація забезпечує тільки невеличку частину цього, а інших джерел майже немає, або вони замалі. Торгівля із закордоном мала, експорт слабо розбудований і немає багато виробів до вивозу, бо навіть нафтова ропа, якої великі резерви викрито в Китаї, падає в продукції і щораз менше її є для експорту. В КНР річний прибуток на голову носить 300 долярів, а на Тайвані 3,000, а це значить десять разів більше. Тайван має вісім більйонів долярів з прибутку з експорту, а КНР має кілька більйонів недобору.

Тайван виробляє різні спеціялізовані електронічні апарати, інструменти тощо, які КНР мусить купувати за кордоном. Це є болючі факти, яким Пекін хотів би якнайскорше зарадити. Китай має десятки мільйонів безробітних, а на Тайвані бракує рук до праці. Значить, економіки обидвох елементів не лише доповнюють себе, але взаємно дуже потребують.

Тому Пекін загарантував Тайванові якнайширші автономні права у випадку зближення, збереження дотеперішнього суспільно-економічного устрою, зв'язків із світом, тощо, але це не переконує теперішніх керівників Тайвану. Одначе міжнародні засоби масової інформації подають, що Пекін, не зважаючи на відмову Тайвану, далі терпеливо продовжує своє намагання довести до зближення з ним.

Страйк вчителів у у Філядельфії триває далі

Філядельфія, Па.-Страйк вчителів філядельфійських шкіл, який розпочався ще 8-го вересня протестом проти звільнення із системи шкільництва 3,500 членів вчительської профспілки і відмовою шкільної ради підвищити платню вчителям на 10 відсотків, триває ще досі. Тепер до справи страйку вмішався міський уряд і судівництво.

Профспілка однак, не зважаючи на рішення суду, щоб вчителі негайно повернулися до роботи, бо у випадку непослуху вони можуть втратити свою працю, ігнорує рішення суду і намовляє вчителів, щоб вони не брали серйозно рішення суду. „Ми не повернемося до праці поки наш договір з містом не буде полагоджений згідно з раніше висуненими умовами", — заявив президент філядельфійської федерації вчителів Джан Миррі.

Досі в страйку брали участь 22,000 вчителів і з причини 35-денного страйку 213,000 учнів тільки одного дистрикту були позбавлені науки. Суд вважає страйк протизаконним і тому виніс пішення про його негайне припинення.

Спостерігачі пригадують собі аналогічний випадок коли в 1973 році під час страйку вчителів і судового рішення було заарештовано сотні членів профспілки вчителів за ігнорування судового рішення, а декілька профспілкових діячів провели у в'язниці 19 днів покарання. Справу тоді полагодив федеральний посередник, який їздив туди на зарядження тодішнього президента Ричарда Ніксона.

В Америці

ЕКОНОМІЧНІ СПОСТЕРІГАЧІ ЗВЕРТАЮТЬ увагу, що численні американські профспілки тепер скоріше, як минулими роками йдуть на концесії у переговорах з урядом чи підприємствами щодо платень для робітників, побоюючись втратити роботу у висліді банкрутства чи сповільнення праці. Деякі профспілки, зокрема ті, які репрезентують робітників автомобільної індустрії, погоджуються навіть, — очевидно під тиском робітників, — на тимчасове зниження платень чи резигнування з підвишок, якщо компанія переходить тимчасову кризу. Також інші профспілки — сталеварної, паперової, м'ясної, залізничної та багатьох інших ділянок підписують договори з працедавцями. До них долучуються, робітники транспорту, вуглекопи та інші.

У ЗВ'ЯЗКУ З УСЕ ЩЕ ТРИВАЮЧИМ СТРАЙКОМ контролерів цивільного летунства, внутрішньоамериканські лети часто запізнюються на дві й більше години. Урядові чинники у вашінгтоні пояснюють це повільнішою працею нових і менше досвідчених контролерів, які обслуговують зокрема менші летовища. В більших центрах місце страйкуючих контролерів зайняли тимчасово військовики, які мають більший досвід в комунікації. Крім того, — кажуть урядові чинники, — у багатьох частинах ЗСА в місяцях вересні і жовтні є погані атмосферичні умовини, які значно утруднюють працю контролерів.

У ЧИКАҐО, ІЛЛ. ЗІБРАЛИСЬ ТЕОЛОГИ РІЗНИХ релігій і релігійних поміркованих груп, щоб основно продискутувати і узгіднити спільну стратегію у противагу до стратегії „твердих фундаменталістів" і етичного абсолютизму таких груп, як, наприклад, групи, що називає себе Моральною більшістю і займає становище не тільки в релігійних, але також в політичних справах країни без порозуміння з іншими.

ЗМЕНШЕННЯ АСИҐНАЦІЙ З ФЕДЕРАЛЬНОГО фонду для 16-ох інспекторських станиць, завданням яких є наглядати чи поодинокі стейти витрачають гроші з федеральної каси згідно з призначенням, викликало деяку критику у Конґресі і до цієї справи зайняли вже становище деякі сенатори і конґресмени. Законодавці думають, що скорочення фондів на 12 відсотків для цих федеральних агенцій пошкодить самій ощадностевій програмі президента Роналда Регена, метою якої є власне допильнувати, щоб не було надужиття федеральних фондів. Покищо у пропозиції Уряду говориться про обмеження фондів на 30 мільйонів долярів.

НОБЕЛІВСЬКА КОМІСІЯ У СТОКГОЛЬМІ призначи три нагороди за досягнення в медицині двом американцям і одному шведові. Усі три працюють у З'єднаних Стейтах Америки. Нобелівську нагороду отримали: д-р Роберт Сперрі, професор Каліфорнійського технологічного інституту, д-р Дейвід Губел і д-р Торстен Візел. Два останні є професорами медичної школи Гарвардського університету. Д-р Візел є шведського походження і не є громадянином ЗСА. Обидва гарвардці добились великих успіхів в ділянці фізіології, зокрема сполуки ока з мозком. Натомість д-р Р. Сперрі доказав, що не тільки ліва, але також права частина мозку виконує важливу функцію в різних фізіологічних процесах. Від понад 100 років було відомо, що обидві півкулі Мозку виконують важливі ролі, при чому ліва півкуля відповідальна за мову, була досі трактована, як важніша частина.

СЕНАТ ЗСА ГОЛОСАМИ 75 ДО 19 ЗАТВЕРДИВ 37-річного дипломата професора історії Дейвіда Фандерберґа на посла З'єднаних Стейтів Америки до Румунії. Сенатор Марк Гетфілд, республіканець з Орегону, стримався від голосування. Новоназначений дипломат консерватист і тому його не підтримують ліберальні кола. Він свого часу дуже гостро виступав проти тих професорів у вищих школах Америки, які у своїх викладах прославляли комунізм замість того, щоб викривати його антилюдську суть.

У світі

СОВЄТСЬКІ ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ з великим ентузіязмом передають матеріяли, світлини та коментарі про масивну демонстрацію в Бонні, яка відбулася в суботу, 10-го жовтня. ТАСС, „Правда", „Известия" та всі інші органи повторюють ту інформацію й висловлюють думку, що демонстранти представляли фактичну західньонімецьку публічну опінію. А та публічна опінія є проти НАТО, проти зброєння, а зокрема проти американських збройних сил в Европі, та проти пропонованих Америкою нових атомових ракет в Европі.

РАДІО В ТЕҐРАНІ ЗНОВУ ПОВІДОМИЛО, ЩО минулої неділі там розстріляно 82 людей, запідозрених у членстві в Муджагедін-і-Хальк. Між ними мали бути члени керівництва тієї групи, а зокрема її інформаційного відділу. В додатку до того інформаційна служба організації Муджагедін у Лондоні повідомили, що понад сотню студентів, які лежали поранені в тегранських шпиталях, забрано на розстріл.

ПІСЛЯ ПЕРЕБУВАННЯ З ВІЗИТОЮ У КНР, ГОЛОВА Палестинської Визвольної Організації Ясир Арафат прибув до Японії. Арафат прибув на запрошення невеликої політичної групи Парляментарної ліги для японсько-палестинської дружби, але під тиском різних елементів прем'єр Зенко Сузукі погодився відбути з ним розмову. Хоча ніяка держава, навіть Ізраїль не внесли протесту проти тієї зустрічі й розмови, але японські урядові кола стурбовані неприхильною поставою до неї в багатьох країнах. Речник міністерства закордонних справ заявив, що японський уряд плянував для підтримування рівноваги на Близькому Сході запросити наперед Арафата, а відтак президента Анвара ель-Садата. Єгипетські чинники заявили, що вони нічого не знали про пляноване запрошення для президента Садата відвідати Японію, а крім цього вони висловили своє обурення з цього приводу, що президент Садат мав бути другим після Арафата.

ПІД АМЕРИКАНСЬКУ АМБАСАДУ В МОСКВІ під'їхав автомобілем якійсь совєтський громадянин, минувши з великою швидкістю совєтську охорону амбасади. Вбігши до амбасади, хоча мав при собі зброю, він з місця піддався американській охороні, що складалась з морської піхоти. Працівники американської амбасади розпочали з ним розмову, яка тривала п'ять годин. Прибулий пояснив, що він домагається азилю, а зброю приніс зі собою, щоб покінчити з собою, якщоб йому не признали азилю. Американцям вдалося переконати, щоб він опустив приміщення амбасади, бо азилю йому вони дати не можуть. Прибулий опустив амбасаду й віддався в руки совєтським поліцистам.

У НЮ ЙОРКУ

ВІДЗНАЧИЛИ 30-РІЧЧЯ ПЕРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАТИВИ

Ню Йорк, Н. Й. — У неділю, 4-го жовтня, відзначила Українська Кредитова Кооператива „Самопоміч" у Ню Йорку 30-річчя існування та корисної праці для добра своїх членів і цілої української громади.

Українська Кредитова Кооператива „Самопоміч" в Ню Йорку — перша й найстарша українська кредитова кооператива на землі Вашінгтона, що за час свого існування виросла у могутню фінансову установу, якої майно вже переступило 37 мільйонів долярів.

За прикладом Ню Йорку пішли інші наші громади, й тепер уже маємо 32 українські кредитові кооперативи у ЗСА, що об'єднані в Централі Українських Кооператив Америки (ЦУКА). 30-річчя Української Кредитової Кооперативи „Самопоміч" в Ню Йорку є, отже, заразом 30-річчям української кооперації на американському суходолі.

Українська Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч" в Ню Йорку — це також одна з найкраще зорганізованих і ведених організацій на терені великого Ню Йорку, що їх створила нова українська імміграція до Америки, яка може бути гордістю нашої

Мгр Р. Гуглевич, в асисті д-ра І. Флиса, вручає почесні грамоти.

громади. Для того й свято кредитівки „Самопоміч" у Ню Йорку стало святом цілої громади Ню Йорку, і тому вже кілька днів перед святом не можна було дістати квитка вступу на ювілейний обід, що відбувся в просторій і святково удекорованій залі Академії св. Юра в Ню Йорку. Перед ним були відправлені Богослужби за Боже Благословення та панахиди за спокій душ померлих основників і членів кредитівки в українській католицькій церкві св. Юра, як також в українському православному катедральному храмі св. Володимира в Ню Йорку.

О годині 2:30 по полудні розпочався ювілейний обід, до якого засіло коло 400 осіб. Його офіційно відкрив президент кредитівки адв. Роман Гуглевич, вітаючи приявних і змальовуючи в коротких словах вагу й значення кредитівки. Молитву провів парох церкви св. Юра о. Севастіян Шевчук, складаючи після того привітання та побажання від парохії св. Юра та шкіл св. Юра кредитовій кооперативі „Самопоміч" та її проводові. Далі провід обіду перейняв керівник бюра „Самопоміч" д-р Іван Сєрант.

(Продовження на стор. 4-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Мілітарна сила СССР

Кілька днів тому Департамент оборони видав обширну брошуру про сучасну мілітарну силу Совєтського Союзу. Брошура, яка буде в продажу для загальної публіки, має численні мапи, діяграми, кольорові карти, і фотографії, і є попереджена вступним словом секретаря оборони Каспара Вайнбергера, що надає публікації певного,офіційного характеру.

Ця публікація подає тверді і узгіднені факти і є оперта на офіційних зізнаннях перед різними комісіями американського Конгресу та на повідомленнях різних військово-розвідчих чинників.

Що собою представляє совєтська мілітарна сила під цю пору?

— Совєтські сухопутні війська зорганізовані у 180 дивізіях — змоторизованих піхотних панцерних, і парашутних дивізіях. У 1967 році Москва мала тільки 150 дивізій, отже, ця мілітарна сила збільшилася на 30 дивізій за останніх 14 років. Ці збройні сили є розміщені в Східній Европі, в СССР, Монголії (напроти Китаю) і в Афганістані.

— Москва має 50,000 танків і 20,000 одиниць далекострільної артилерії. Совєтські танки є типу Т-64 і — Т-72.

— Совєтські війська мають 5,200 наймодерніших гелікоптерів, включно з гелікоптерами типу Мі-8 і — Мі-24, які є випосажені в гармати для підтримки піхотних частин.

— Більше як 3,500 важких бомбовиків є у Східній Европі, які разом з сателітніми літаками — завжди в бойовому поготівлі.

— Совєтська воєнна фльота оперує 377 підводними човнами, включно із 180 атомово-оперативними підводними човнами, тоді коли американська воєнна фльота має лиш 115 таких атомових підводних човнів.

— Совєти мають в арсеналі 175 атомових ракет СС-20, наставлених проти держав — членів НАТО в Европі, коли в тому самому часі Америка та її союзники ще далі дискутують про це, як Америка повинна впровадити змодернізовані атомові ракети до Европи.

— Совєти безнастанно уліпшують свої ракетні стрільна і сьогодні вони мають 10,000 позицій, з яких можуть вистрілювати атомові ракети.

Зріст совєтської мілітарної сили уможливив збільшення мілітарної продукції, яка зросла коштом інших родів совєтської індустрії. У СССР тепер є 135 центрів, які безустанно продукують різного роду зброю.

Совєтська воєнна фльота оперує на всіх більших океанах світу, а совєтський генеральний штаб здобуває щораз новіші воєнні можливості, користуючись своїми „клієнтами" в Африці, південнозахідній Азії, південносхідній Азії і в західній півкулі.

Проаналізувавши совєтську мілітарну силу Пентагон твердить, що „СССР приготований до експансії у світі, для поширювання і скріплення совєтського політичного, мілітарного і економічного впливів у світі" та для втягнення якнайбільшого числа населення світу в московсько-совєтську орбіту.

Підбиваючи підсумок, можна сказати, що совєтська мілітарна сила є не гіпотетичним сном чи пророкуванням, бо її експансія , модернізація та стратегічне використовування можливих засобів для своїх політичних цілей — ясна і очевидна.

Голодові страйки у в'язницях були, є і будуть, поки існуватимуть жорстокі режими, які своїх опонентів саджають до в'язниць, де панують нестерпні умови. Але, мабуть, це вперше в історії такого страйку, що засуджені за різні злочини члени підпільно-революційної Ірляндської Республіканської Армії, на протязі семи тижнів вели у в'язниці Мейз, недалеко столиці Північної Ірляндії Белфасту, голодовий страйк — аж до самої смерти.

Голодовий страйк в'язнів - це завжди демонстрація, яка має на цілі розголосити вимоги в'язнів та робити моральний натиск на панівну владу, яка напевне не захоче, щоби така голодівка закінчилася смертю голодуючого. У Совєтському Союзі були випадки, коли голодуючого в'язня зв'язували і насильно штучно зберігали при житті дожильним впорскуванням. У тому північноірляндському страйку, який розпочався був 1-го березня ц. р., справа виглядала інакше: британський міністер для справ Північної Ірляндії Джеймс Прайор став на принциповому становищі, що уряд не може поступитися під шантажем засуджених за різні важкі злочини в'язнів. Британський прем'єр Маргарета Тачер, яку називають „зелізною лейді", пішла ще далі: мовляв, страйкують дорослі мужчини, які мають право розпоряджати своїм життям і коли вони бажають вмерти — хай вмирають. Першою жертвою впав 27-річний Баббі Сендс і після нього пішли його слідами ще дев'ять молодих ірляндських революціонерів — шість дальших в'язнів переводили голодівку, рішені також померти.

Припинення страйку

Однак 3-го жовтня ц. р. вони припинили свій голодовий страйк. У семисторінковій заяві гірко дорікали членам своїх родин і католицьким духовникам, що вони не підтримали їх морально і не схвалили їхньої шляхетної інтенції померти у боротьбі за свої права, а так наполягали на них і мобілізували громадську думку проти страйку, що врешті вони, хоч неохоче, припинили дальшу голодівку. Закид, що батьки і сестри голодуючих не хотіли, щоби їхні рідні, голодуючі в'язні померли, і закид, що католицька ієрархія в Ірляндії та у всьому світі була проти голодуючих— безпідставний і нелогічний: котрий батько чи мати хочуть погодитися на самогубство сина без уваги на мотиви? Ще більше безпідставний закид, що, мовляв, „зрадила" голодуючих Католицька Церква. Адже християнізм визнає принцип, що людське життя дане від Бога і розпоряджати ним може тільки Бог, і християнізм принципово таврує самогубство, як смертельний гріх, як убивство людини, що її створив Господь. Тому з самого початку, коли тільки почалася та смертельна голодівка у Північній Ірляндії, Церква намагалася всіма способами посередничити між в'язнями та державними властями й одночасно впливати на в'язнів, щоб вони перервали цей несамовитий ланцюг самогубної смерти.

Голодуючі вимагали, щоби признати їм статус політичних, а не кримінальних в'язнів, — щоби тому дозволити їм носити власний, а не в'язничний одяг, щоби вони не мусіли виконувати фізичну працю всіх в'язнів і щоби могли краще комунікуватися з своїми рідними та отримувати дозвіл на частіші відвідини. За вийнятком першої згаданої вище вимоги — всі інші були скромні і сприйнятливі. Британський і північноірляндський уряди не погоджувалися на визнання за голодуючими в'язнями політичного статусу, бо, мовляв, таким чином вони легалізували би ту Ірляндську Революційну Армію, яка нелегальна також у незалежній Південній Ірляндії та яка актами терору воює за з'єднання обох частин поділеної Ірляндії. Але, як тільки припинився в минулому тижні той несамовитий страйк британський уряд і північноірляндські власті заявили, що вони негайно приступлять до перевірки існуючих у в'язниці Мейз умови та переведуть реформи по лінії покращання долі в'язнів.

Іван Кедрин

ГОЛОДОВИЙ СТРАЙК, ЯК ЗАСІБ БОРОТЬБИ

Трагедія ірляндського народу

Очевидно, політична проблема залишилася та сама: поділ Ірляндії, існуючий від грудня 1922 року (самостійність Південної Ірляндії, як суверенної республіки була проголошена ще в січні 1919 року), після затяжної геройської боротьби проти британського володіння. Шість повітів Північної Ірляндії з півтораміллйоновим населенням залишилися надалі під британським пануванням, із широкою автономією — власним урядом і власним парляментом. Трагедією поділеного ірляндського народу був і є анахронічний релігійний фанатизм: у Південній Ірляндії велику більшість становлять католики, у Північній — протестанти і вони, північноірляндські протестанти не хочуть з'єднання країни, лякаючися домінації католицизму. Всі спроби знайти компроміс дотепер не щастили. За коментарями фахівців цієї проблеми, тепер ніби настала найкраща коньюнктура для компромісової конструктивної розв'язки цієї проблеми. Британський уряд віддавна заявив, що він погодиться на з'єднання Ірляндії, якщо схвалить це також північноірляндський уряд і парлямент у Белфасті. Коли акти терору, ведені на території Північної ірляндії проти протестантів і відплатні акти проти католиків довели до того, що на протязі останнього десятиріччя згинуло понад 2,000 особ, в тому часі й чимало жінок та дітей і коли в наслідок цього у Північній Ірляндії настав повний хаос, британський уряд перейняв у 1977 році Північну Ірляндію під своє безпосереднє правління — але це проблеми не розв'язало.

У боротьбі за ідеали

Ми, українці, очевидно, співчуваємо всім тим, які боряться за свою свободу. Ми співчували і співчуваємо з усіма жертвами політичних голодових страйків, ведених під гаслами свободи. Але голодові страйки в'язнів — це таки тільки демонстрація — хай і така сильна демонстрація, яка припечатана смертю демонстрантів — проте, як виявилося на тому ірляндському прикладі, може тільки розголосити проблему, може тільки підштовхнути політичні чинники до тих більш упертих зусиль роз-

(Закінчення на стор. 3)

Святослав Караванський

Дружня бесіда

ПИТАННЯ: Як ви оцінюєте ситуацію в Польщі?

ВІДПОВІДЬ: У січні я писав, що Москва не плянувала тоді окупації Польщі. На мою думку, не плянує вона і зараз, хоч і не виключає її. Московські боси міркують так: „Окупувати ніколи не пізно " і стараються використати усі інші чинники. Перший такий чинник є час. Польське робітництво не може бути роками у стані мобілізаційної готовости до страйків. Щоб цю готовість зменшити антиреволюційними силами, запляновано харчові труднощі. Далі, очевидно, ведеться підривна робота всередині „Солідарности". Над опануванням ситуації у Польщі працює весь „мозковий трест" КПСС, вивчається досвід угамування табірних заворушень в СССР і, безперечно, беруться до уваги рекомендації „товариша" Кані. Уряд Варшави тісно співпрацює у цьому питанні (як і у всіх інших) з Кремлем. Які будуть наслідки, покаже майбутнє.

ПИТАННЯ: Читаючи совєтську пресу, часто подибується грубу лайку на „українських буржуазних націоналістів". Натомість я ніколи не стрічав лайки на „російських буржуазних націоналістів". Знаємо, що до жовтневої революції було багато більше російських буржуїв ніж українських. Чому ж, отже, нема лайки на російських буржуїв, а тільки українських? Де поділися російські?

ВІДПОВІДЬ: Ваше питання є заразом і відповіддю, якщо трохи подумати.

ВИТЯГИ З ЛИСТІВ: Я уважно читаю вашу колонку в „Свободі", і мені справляє велику приємність відзначити, що я цілковито згоден з вами в тих проблемах, що ви їх порушуєте. (В. Сварог).

Українська виховно-шкільна система та засоби масової інформації ніколи не грішили більшим зацікавленням виховними, шкільними справами чи підвищенням знань серед дорослих, і тому всякий вишкіл чи шкільництво ніколи не були в центрі уваги українського зорганізованого життя. Їхня некритична самохвальба чи рекляма ніколи не заступлять недоліків у цьому обширі.

Між бігунами релігійного самозадоволення, політичної демагогії, культурного примітивізму не залишилось місця для оформлення освітньої системи рідномовної, культурної чи хоч би такої, яка б покращала групову чи громадську дію. Короткотривалі, поверхові конференції, відпочинкові літні курси, розвагові табори не зможуть замінити цілеспрямованих зусиль на довшу мету. Дітей ще відстрашують пересвари батьків, загальне неуцтво, нехтування культурними справами за ціну матеріяльних здобутків та взагалі споживацтво та міщанство.

Совєтський уряд за допомогою своєї п'ятої колони, яка існує вже десятиліттями, робить всі можливі кроки, щоб ще дальше поширити свої впливи шляхом курсів мови, літератури, культури, всіх видів мистецтва, розрахованих на довшу мету та базованих на великому професійному та організаційному апараті.

Звернення до української громади опам'ятатись та приступити до поважного обміркування цієї прогалини, могли б бути клясифіковані на рівні біблійного вислову „голос вопіющого в пустині" (Тарас М. Лукач).

Любомир Павлович

КОГО ТА ЧОМУ ТУТ СУДЯТЬ?

У житті української спільноти в ЗСА часто трапляються події, які збуджують наші почуття та спонукують нас до відповідної реакції. Такими подіями в житті української спільноти в ЗСА треба вважати безустанні та повторні оскаржування американськими урядовими чинниками поодиноких членів нашої спільноти в співпраці з нацистівською владою під час окупації України. До речі, тут мова про ще одну розправу та долю українця, який став жертвою перфідности совєтської поліційної системи та сумнівної поведінки американських урядових чинників, які спираючись виключно на документах і свідченнях совєтських і польських громадян, не помічають в цьому ні тенденційности, ні перфідности пропаганди і агентури Совєтського Союзу. Здається для американських урядових чинників — це ще одна розправа, над ще одним нацистом.

Звичайно, підсудного оскаржують у неамериканських ділах, співпрацю з нацистівською владою „звірствами" супроти мирного населення і найбільше в тому, що підсудний затаїв перед американськими імміграційними чинниками свою службу в українській поліції та приналежність до Організації Українських Націоналістів. Хоча в минулому було чимало оскаржувань та судових розправ над членами української спільноти в ЗСА, здається — це перший випадок в історії нашої спільноти, де оскаржують українця в затаєнні перед імміграційними чинниками своєї служби в українській поліції та приналежність до Організації Українських Націоналістів. Без сумніву, всі ці оскаржування спираються на заздалегідь підроблених документах та свідченнях совєтських та польських громадян, що дає нам добру підставу вважати цього роду процес, як поновний наступ совєтської агентури на нашу вільну спільноту в ЗСА.

Отож, маючи повище на увазі та з переспективи цього роду процесів не треба нам забувати про деякі дуже важливі, аспекти, які становлять для нашої спільноти в ЗСА велику загрозу та конкретну й пекучу потребу протидіяти цьому лиху. До речі, маю тут на увазі два важливі аспекти, над якими потрібно б нам застановитись та яких не слід нам легковажити.

Знаючи перфідність та ціль пропаганди та агентури СССР, йдеться їм не про провини, злочини і правду, а про нагальну потребу, щоб вільну українську громаду в ЗСА скомпромітувати, застрашити й зневтралізувати. Здаючи собі в повні справу, що українська вільна спільнота в ЗСА становить поважну силу та залишається може єдиним та найважливішим засобом боротьби нашого поневоленого народу на міжнародному форумі, совєтський уряд докладає великих зусиль, щоб нашу спільноту зневтралізувати. І тут пора б нам застановитись і запитати — чи часом цього роду процеси — це не результати динамізму й перфідности московської агентури та нашої інертности і легковаження?

Мабуть мало між нами таких, які не були б зворушені і обурені цього роду процесами. Але, бути зворушеним і обуреним — цього замало. Тут бо стає полем розгри не сам підсудний, а ціла українська спільнота. На це бо є чимало моментів з минулого, щоб не вважати цього роду процесів за ізольовані випадки. І врешті, тут справа гідности і чести кожного українця, цілої нашої спільноти, яка вимагає від нас спільної і рішучої дії. Спитаймось — чи часом, хтось тут не став знаряддям московської пімсти? Треба заквестіонувати цього роду процеси за здогадні, видумані і неіснуючі провини та вимагати припинення цього роду процесів.

І вкінці, треба потурбувати тим людям, які не жаліючи ні труду, ні часу, ні матеріяльних засобів взялись за оборону підсудного. Це добрий прояв шани до української спільноти — до свого народу.

Чому потрібно видати твори Гелія Снігірьова?

Публіцистичні твори Снігірьова є гостро вразливі для московського режиму. Зрікаючись совєтського громадянства, він заявив: Ваша конституція є брехня від початку до кінця. Не хочу бути громадянином держави, яка знищила еліту мого народу, кращу частину селянства та інтелігенції. Ви позбавили моїх співвітчизників-українців національної гідности, ви добились, що ми боїмось називатись українцями.

У відкритому листі до Брежнєва Снігірьов писав: Усе життя ви провели в брехні. Він викриває фальшиво-провокативні способи організації судових процесів над українськими інтелектуалами, щоб їх винищити. В листі до президента Картера Снігірьов дорікає Заходові, який відпускає в кредит „вірьовку" - шнур, на якому, згідно з Леніном, повісять Захід.

В СССР, писав Снігірьов, всі інакомислячі, — мовчать теж усі. — Чому? Про те й пише Снігірьов у своїх творах.

Звертаючись до нас, емігрції і українських поселенців у вільному світі, він писав: „Я хочу, аби ви, українські мої рідні брати по той бік океану, тримали в руках плід моїх роздумів і вболівань. Але одразу кажу вам: книгу мою адресував я читачеві в себе, на Батьківщині; з ним я говорю, до нього звертаюсь, до громадянина, що ходить, дихає, живе поруч мене... Хай книгу про Неньку мою видадуть видавці так, щоб якомога більше потрапило її на батьківщину, до того найпершого читача, але й ти, читачу зарубіжний, не відсторони".

Тож не будьмо байдужими до прохання Снігірьова! Допоможімо, щоб плід його роздумів і вболівань якнайскорше буде виданий. Цим ми не лише гідно вша-

(Закінчення на стор. 3)

Проф. д-р Микола Чировський

„РЕҐЕНОМІКА"

I

І Причини

У цій таки хвилині йде завзятий змаг поміж двома економічними орієнтаціями або навіть двома економічними філософіями; ліберально-кейнсіянською, яка традиційно наголошувала т. з. агрегатний попит, і новою версією консервативного думання, яка наголошує т. з. агрегатну подачу. Першу, ліберальну-кейнсіянську, згодом орієнтовану на масовий добробут всього населення, засобом навіть дефіцитного видаткування на всякого роду „добродійні" програми для піднесення споживання, попиту і життєвого стандарту мас, програму сьогодні репрезентують т. з. ліберальні демократи під проводом Томаса О'Ніла, маршала або спікера Палати репрезентантів сенатора Едварда Кеннеді, колишнього президента, Джіммі Картера, колишнього віцепрезидента Волтера Мондейла й інші.

Другу, консервативну, орієнтовану на продуктивність і подачу, т. зв. саплай-сайд економікс, економіку подачі, репрезентує президент Роналд Реген, його директор бюджету, Дейвід Стакмен, Доналд Ріген, секретар фінансів й інші. Треба зазначити, що Джордж Буш, віцепрезидент, під час виборчої кампанії назвав був цю нову орієнтацію „Витч-економікс", або економікою знахарів-чарівників, але на сьогодні він навернувся на нову „віру".

Чому 1980-ий рік приніс „революцію" у економічному питанні і в чому суть нового думання? Щоб вияснити проблему як слід, нам треба повернутися в тридцяті роки великої депресії. Тоді теж прийшло було до великого перевороту в економічному думанні. До великої депресії економія ЗСА ісповідувала принцип laissez faire-laissez passer, тобто повної свободи приватної ініціятиви і свободи ринкового процесу без державного унапрямлювання. І дійсно, свобода ринкового процесу у дев'ятнадцятому сторіччі і на початку двадцятого-збудувала величаве американське народне господарство; перше у поступі; перше в продуктивності; найбільше у світі.

Але велика депресія, тут неважливо, які були її причини, цілковито знищила чудову дійсність. Попросту— наступила трагедія; народний дохід через три роки впав на половину; безробіття становило 36 відсотків; валилися банки, підприємства, сільське господарство котилося в руїну.

Теорія laissez faire — laissez passer, що спиралася на приватній ініціятиві і заперечувала право державі унапрямлювати господарський процес, була безсилою в наявності економічного заламання. І тут з'явився Джан Кейнс, який увів свою теорію агрегатної економічної теорії або макро-економіки, тобто теорії розглядання цілости, народного господарства і його всенародних господарських складових частин, включно із господарськими і політичними діями держави, як оподаткування, регуляція ринку, народного доходу, ринку праці і капіталу та й інше.

Згідно із теорією Кейнса, в ЗСА у другій половині тридцятих років включили державний апарат вповні в господарський процес. При цьому зараз таки зроблено одну похибку, яка показалася катастрофальною у сімдесятих роках. А саме, Кейнс прийшов до переконання, що основною причиною господарського недомагання було невистачальне споживання, а це через вбогість мас, тоді як виробництво і продуктивність перед депресією були вистачальні.

І так почалася ліберальна економічна політика кейнсіянізму в ЗСА, підсилювана ще й кличами велферизму, економіки добродійности, і уміркованого соціялізму. В добу рузвелтівського — „Ню Діл", труманівського — „Фер Діл", кеннедівського — „Ню фронтірс" і джансонівського — „Грейт сосаєті", на практиці відкинено ідею збалянсованого бюджету і держава видавала гроші хоч би і на базі безустанного і наростаючого дефіциту, щоб тільки збільшити споживання і попит. Теж принято безмежну кількість нових законів для поліпшення умовин життя. Переведено міроприняття для зміцнення робітничих спілок для поліпшення умовин життя робітничої маси.

І щоби як слід адмініструвати нові міроприняття і нові закони, створювано нові урядові агенції і установи; затруднювано щораз більше осіб, які працювали у федеральних стейтових і місцевих установах і бюрах.

Розуміється, що зі збільшенням урядових відповідальностей і урядового персоналу шалено зростали державні видатки. Дефіцитне видаткування у 1980 році спричинило 950 більйонове федеральне заборгування. Стейтові і місцеві заборгування не були меншими. Серед програм, які коштували більйони долярів були: соціяльне забезпечення, забезпечення від нещасних випадків і хвороб робітника на місці праці, т. з. воркменс компенсейшен, забезпечення від безробіття, й інші, а пізніше введено ще і медікейд і медікер, і добродійним міроприняттям не було кінця.

Щоб виповнити всі ці завдання, держава не тільки позичала гроші але і безперервно збільшувала податки. Відкинено і золоту основу доляра, щоб можна було, коли потрібно, збільшувати кількість гроша для фінансування всіх цих програм. Вистачить тільки підкреслити, що від 1960 до 1980 років кількість гроша збільшено федеральною резервовою системою, включаючи ліберальну кредитову політику, на три рази із 140,5 більйона на 464,5 більйона долярів. Це все спричинювало поважну інфляцію, яка в 1979 році осягнула 20 відсотків річно.

До інфляції додавали: мінімальна платня, що безнастанно росла від 25 центів у 1938 році до 3 доляри 20 центів в 1980 році, безнастанні домагання робітничих спілок щораз вищих заробітків, щоб зберегти себе від втрати купівельної сили зароблено доляра в наслідок інфляції.

Збільшення платень підносило кошти виробництва і ціни, добавляючи до обнижки продуктивности праці і технології, при чому підприємці старалися ще більше підносити ціни, щоб збільшити зиски в наявності інфляції. Усі ці складники господарського процесу замкнулися у блудному колі, створюючи дальший нелад у народному господарстві.

Демократичні адміністрації бачили вихід із положення у дальшому збільшенні державного законодавства і збільшеному втручуванні держави в економію. Тим більше, що модерні економічні процеси зроджували нові проблеми; занечищення повітря, занечищення води, трійливі відпадки небезпечні для здоров'я.

Напротязі шістдесятих і сімдесятих років державний апарат наростав, закони і регуляміни сповільнювали економіку, продуктивність обнижувалася, ціни і інфляція росли, рецесія продовжувалася, податки неймовірно зросли. Пересічний громадянин у висліді інфляції ніби заробляв більше, але це автоматично перекидало його у вищу податкову мірку, а заплативши високий податок, йому залишалися доляри, за які міг купити куди менше.

Податки обнижували і заробітки підприємств, які менше інвестували і модернізували, залишаючись позаду в технологічній продуктивності. А накопичення законів і регуляцій підприємств збільшило паперову і бюрократичну роботу в підприємствах, добавляючи ще більше до коштів виробництва, зменшуючи ще більше продуктивність і збільшуючи ціни, в цілому посилюючи інфляційну натугу.

Наростаюча інфляція згодом викликала господарський застій і рецесію та безробіття сімдесятих років через спад продуктивности. Німеччина і Японія перегнали Америку в продуктивності — загально, а в автовій, сталевій та інших індустріяльних — зокрема.

І так, ліберально-кейнсіянська економічна політика, яка мріяла про економічний ріст, стабільність цін і повне затруднення, довела до стагнації інфляції і безробіття. Тому то новий республіканський Уряд зараз таки приніс зі собою нові ідеї і нові програми для виходу із важкого економічного положення; за словами президента Регена, найгіршу господарську ситуацію від часів великої депресії, яка могла б закінчитися цілковитою катастрофою.

II. Теоретичні основи і практичні заходи

Старше покоління економістів, закохане в кейнсіянський лібералізм і привид добробуту для всіх, було нездібне змінити курс і приняти на це місце щось нове. Тому це завдання припало молодшим економістам і консервативно думаючим політикам, А. Лейферові, Т. Ваннискі, Дж. Кемпові, В. Расові, Р. Мондейлові та іншим.

(Продовження буде)

ОМУА

Об'єднання Мистців Українців в Америці

запрошує на

ВІДКРИТТЯ ВИСТАВКИ ОБРАЗІВ

ЯРОСЛАВА СТАДНИКА

в неділю, 18-го жовтня 1981 року, о год. 1-ій по пол. в Ґалерії ОМУА, 136 Друга Авеню, Ню Йорк, Ню Йорк.

Виставка відкрита в будні від 6-8 веч., в суботи і неділі від 1-8-ої веч. і триватиме до 25-го жовтня 1981 року.

З благословення Блаженнішого Владики Митрополита МСТИСЛАВА, старанням Причету та Братства і Сестрицтва Церкви-Пам'ятника

в неділю, 18-го жовтня 1981 року
в Домі Української Культури
в Оселі Української Православної Церкви
у С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІДБУДЕТЬСЯ

урочисте відзначення

60-ЛІТТЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ПРАВОСЛАВНОГО СОБОРУ,

що відбувся у 1921 році, у Святій Софії Київській

ПРОГРАМА УРОЧИСТОСТІ ПЕРЕДБАЧУЄ:

Год. 10-та ранку. ЦЕРКВА-ПАМ'ЯТНИК. — СОБОРНА АРХИЄРЕЙСЬКА СЛУЖБА БОЖА, яку очолять ВЛАДИКИ МИТРОПОЛИТ МСТИСЛАВ і АРХИЄПИСКОП МАРКО. Сослужитиме їм Духовенство з терену східніх стейтів США. Після Святої Літургії СОБОРНА ПАНАХИДА за душі спочилих у Бозі бл. п. МИТРОПОЛИТА ВАСИЛЯ ЛИПКІВСЬКОГО та мучеників Української Автокефальної Православної Церкви — Її єпископів, священиків і вірних.

Год. 1:30 по пол. ДІМ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ. — БЕНКЕТ з мистецькою частиною, в якій візьмуть участь: КВІНТЕТ КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ ім. Т. ШЕВЧЕНКА у складі: Г. Т. КИТАСТИЙ, П. КИТАСТИЙ, П. ПИСАРЕНКО, М. СЕРДЮК, М. ФАРІОН; проф. РАФАЇЛ ВЕНКЕ — скрипка, сольо; МАРІЯ МУРОВАНА — сольоспів; ЕВЕЛІНА БЕЛЮЦ — рецитація; ХОР ЦЕРКВИ-ПАМ'ЯТНИКА під керівництвом ТАРАСА ПАВЛОВСЬКОГО.

Повідомляючи про урочисте відзначення цієї надзвичайної у житті нашої Церкви і нації історичної події, запрошуємо до участи в ній представників українських установ і організацій та широкого загалу вірних українських національних церков — Православної, Католицької й Євангельської.

Карта вступу на бенкет 17.50 дол. від особи, для студентів і молоді до 18 років 10.00 дол. Чистий дохід з бенкету призначений на Фонд 1000-ліття Хрищення України. Радимо завчасу придбати або замовити квитки вступу на бенкет у канцелярії Консисторії, тел. (201) 356-0090, пані А. Грибович.

КОНСИСТОРІЯ УПЦеркви в США

УВАГА! Доїзд до Дому Української Культури у С. Бавнд Бруку з Мейн стр., через Девідсон Авеню.

ВИСОКОШКІЛЬНІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

під фірмою **НТШ і УВУ**

відбуватимуться

кожного четверга, о год. 4-ій по пол. *(українська література та етнографія)*

і п'ятниці, о год. 4:30 по пол. *(література і журналістика).*

Курси відбуваються в приміщенні

Наукового Товариства ім. Шевченка

при 302 Вест 13-та вул. в Ню Йорку, Н. Й.

ФІЛОЛОГІЧНА СЕКЦІЯ НТШ
Комісія Регіональних Дослідів і Публікацій
та
Рада Представників Регіональних Комітетів

влаштовують

РІЧНУ КОНФЕРЕНЦІЮ

яка відбудеться

в суботу, 17-го жовтня 1981 р., о год. 1:30 по пол.
у приміщенні НТШ, 302-304 Захід 13-та вул., Ню Йорк

ПОРЯДОК НАРАД:

1. Відкриття ..... ВАСИЛЬ ЛЕВ, голова КРДП
   МИКОЛА ЦЕНКО, голова РПРК
2. Відчитання протоколу минулорічної конференції — ІВАН ДУРБАК
3. Слово від Управи НТШ ..... ЯРОСЛАВ ПАДОХ, голова НТШ
4. Уваги до структури регіональних збірників — БОГДАН СТРУМІНСЬКИЙ
5. Сучасний стан регіональних дослідів ..... І. ДУРБАК
6. Звіти представників Регіональних комітетів.
7. Дискусія та ухвали.

Вступ вільний для всіх, що зацікавлені регіональними справами і публікаціями.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА

Того самого дня, в тому самому приміщенні відбудеться

КОНФЕРЕНЦІЯ БІБЛІОЛОГІЧНОЇ КОМІСІЇ

в програму якої увійде доповідь
Д-ра Олександра Соколишина на тему —
„Чотиристаріччя появи Острозької Біблії"
Початок о год. 6-ій веч.

Вступ вільний. **Управа Комісії**

СПЕЦІЯЛЬНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ КОНСИСТОРІЇ

В жовтні цього 1981 року сповняється 60 років Першому Всеукраїнському Церковному Соборові, що відбувся в українській святині — Київській Софії від 14-го до 30-го жовтня 1921 року.

Цьому Соборові, скликаному Всеукраїнською Православною Церковною Радою, судилося відіграти в добу Відродження Української Православної Церкви головну ролю, перетворивши її з денаціоналізованої в Російській Православній Церкві митрополії в національну святиню українського народу. Тому не дивно, що на Перший Всеукраїнський Церковний Собор з усіх частин воскреслої України прибували делегати з чистою вірою і в світлій надії на обітницю Христа: „Істинно кажу вам: коли двоє з вас згодяться на землі про всяку річ, про яку проситимуть, станеться їм від Отця Мого Небесного, бо де зійдеться двоє або троє в Ім'я Моє, там і Я посеред них" (Мтв. 18, 19-20).

Коло 500 делегатів — обранців кількадесятимільйонового українського народу — переважно селяни, учителі і коло 60 священиків, становили кворум того Першого Собору. Цей Собор не мав у своєму складі єпископів Російської Православної Церкви, які, стоячи на засаді єдиної неподільної Російської Церкви, не тільки не визнавали прав автокефальности Української Православної Церкви і не тільки відмовилися брати участь у висвяті нових єпископів для Української Автокефальної Православної Церкви, а ще й почали неоправдану боротьбу проти незалежности Української Православної Церкви від Церкви Російської. Замість подяки за те, що протягом 700 років їхня Церква перебувала під опікою Київської Митрополії, до 1458 року, від якої одержала свій початок і основи церковної культури.

Надзвичайно складна ситуація утворилася тоді на Всеукраїнському Православному Соборі: справа висвяти нових єпископів для УАПЦеркви. На реформаційний вихід із такого стану не було підстав, бо Собор стояв твердо на канонічних засадах Вселенського Православія. Довелося шукати прикладів у первісних апостольських часах і на них зупинитися, як на освячених уже практикою Христової Церкви. Цей вимушений спосіб висвяти в єпископи і був вийнятково прийнятий для цього Собору і при цій ситуації.

У суворому пості і молитві учасники Собору усердно благали Милосердного Господа послати Духа Святого на обраних для єпископського служіння в Українській Православній Церкві. Невимовний жаль проймає кожного з нас, що Україна і її Православна Церква опинилися без своїх ієрархів напризволяще. Несамохіть приходять на думку слова нашого національного пророка Т. Шевченка, провіщені в петербурзькому казематі в 1847 році:

Мені однаково, чи буду я жить в Україні,
чи ні...
Та не однаково мені, як Україну злії люди
Присплять лукаві, і в огні
Її, окраденую, збудять...
Ох, не однаково мені.

Як ні одна церква в православному світі, Українська Православна Церква не зв'язала ідеології з життям і долею свого народу на протязі майже тисячоліття своєї історії. Так сталося і в добу відродження української нації — почалося відродження Української Православної Церкви. Єдиним фронтом виступали Українська держава і Українська Православна Церква за свої права на існування й місце на землі. І так тривало доти, доки не настав закамуфляжений альянс між комуністичною владою Москви і Російською Православною Церквою. В пляні розгорнутого наступу цього альянсу в тридцятих роках XX століття Україна була позбавлена решти атрибутів державности і перетворена в рабську колонію без права на національне самовизначення і визволення. Українську Православну Автокефальну Церкву і її керівні органи зліквідовано, а нарід під страхом голодної смерти кинуто на нещадний визиску колгоспах, радгоспах і фабриках. Так під підступними гаслами „визволення" комуністи загнали нарід наш в тяжку соціяльну і національну неволю і довели правдивість пророчистих слів Лесі Українки: „Хто визволиться сам, той буде вільний; хто визволить кого, — в неволю кине".

Хоч смертю мільйонів мучеників заплатив український нарід за подвиг свого національного і соціяльного визволення і відродження, і серця наші будуть у невимовній скорботі по них, - то нехай сповниться священний обов'язок наш перед тими, хто життя своє віддав за „друзі своя". Така вже доля України, що на протязі всієї страдницької історії щастя і горе, радість і печаль йшли впарі в знаменних подіях її. Хай і на цьому ювілеї з журбою радість наша обійметься, — як казав поет. Але радіючи і сумуючи, українці ніколи не забудуть своїх страждань, бо в них кориться щаслива доля нашого народу. Отже, в неділю, 18-го жовтня цього 1981 року, піднесімо наші серця до молитви за душі наших мучеників за Україну і її Святу Церкву.

З ініціятиви Блаженнішого Митрополита Мстислава ювілей цей був порушений на Десятому Соборі Української Автокефальної Православної Церкви в ЗСА, який звернувся із закликом до вірних і прихильників УАПЦеркви до вшанування пам'яті мучеників за Христову віру і відродження Церкви.

Консисторія УПЦ в ЗСА

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА РОНАЛДА Регена запропонувала ввести нову систему для воєнної морської фльоти, зокрема для підводних човнів, яка, на думку багатьох військових спеціялістів, допоможе З'єднаним Стейтам Америки багато ефективніше і скоріше реагувати на евентуальний атомовий напад. Плян передбачує витрату 18 більйонів долярів на стратегічну військову комунікацію на протязі чергових п'ятьох років.

Повідомляємо Членів 496-го Відділу УНСоюзу
в Сіятел, стейт Вашінґтон,

що обов'язки СЕКРЕТАРЯ цього Відділу

перебрав колишній секретар 240-го Відділу в Клівленді

МИХАЙЛО КІГІЧАК

Просимо усіх Членів переслати вкладки за свої грамоти забезпечення, як теж попаднувати всі справи членства і забезпечення в УНСоюзі у Михайла Кігічака, якого адреса:

MR. M. KIHICHAK
Rt. 2, Box 81-B, Burton, Wash. 98013. Число тел.: (206) 463-3877

Закликаємо теж членів, їхні родини і приятелів, звертатися теж до нього в справах нового, чи додаткового забезпечення для збільшення сум забезпечення відповідно до їхніх потреб.

День Союзянки на Союзівці

Заповідався гарний соняшний день, 23-го серпня ц.р. На Союзівку зіхалися автами та автобусом союзянки та гості.

День Союзянки розпочався Службою Божою, на якій відповідну проповідь виголосив парох о. Б. Волошин. Опісля під церквою в їдальні — рух і гамір. Вітаються, шукають знайомих і приятелів. Такий був піднесений настрій, що тяжко було голові 89-го Відділу СУА в Кергонксоні Оксані Ленець прийти до слова, щоб привітати членок відділів Нюйоркської Округи. Майже всі відділи були заступлені.

Перед полуденком голова Окружної Управи Оксана Щурова розповіла про враження з XIX Конвенції СУА. Для Округи Ню Йорк це були глибокі враження, бо Округа інтенсивною і наполегливою працею здобула перше місце. На 15 відділів в ній чотири відділи відзначено, а чотири відмічено. Це великий відсоток, і це свідчить, що праця в Окрузі йде правильним шляхом, бо дає такі добрі висліди. Десять членок з Округи входять до Головної Управи СУА. Меценатами Музею Стала Окружна Управа, чотири відділи, з них два відділи двічі. На конвенції надано цим разом почесне членство Лесі Різник за її довголітню громадську працю і Ліді Крушельницькій за її культурно-мистецьку працю.

Перед самою трапезою парох Кергонксону о. д-р Богдан Волошин провів молитву і всі з апетитом спожили смачний полуденок, приготовляючи який напрацювалися членки 89-го Відділу СУА в Кергонксоні.

О 3-ій год. по полудні відбулася програма, що її розпочала голова Окружної Управи Оксана Щурова привітанням гостей, членства та молоді. Вона звернула увагу на труд культурно-освітньої референтки Наді Савчук, яка приготовила та вела програму. Імрезова референтка і організаторка Дня Союзянки Михайлина Баран приготовила фантову льотерію та запросила всіх спробувати щастя у виграші гарних фантів. Теодора Бриттан, виховна референтка, опікувалася станком, де можна було набути книжки, ленти та платівки для молоді та дітей, щоби допомогти їм в плеканні української мови. Організаційна референтка Марта Данилюк підготовила третій станок з різними матеріялами про СУА та знімками з XIX конвенції СУА, про що інформувала зацікавлених Леся Гой, бо відгомін з XIX-ої конвенції ще не затих і членство дуже гордиться нею. Наради проходили ділово і були точно проведені. Участь брало найбільше дотепер число делеґаток. Активну участь в панелях, дискусіях і внесках брало старше, середнє і молодше членство українською мовою. Це забезпечує спроможність тяглости в праці СУА в майбутньому. В тому що Округа Ню Йорк здобула перше місце заслуга наших членок, голів відділів та членок Окружної Управи. Голова Окружної Управи привітала гостей — Н. Даниленко, голову Окружної Управи з Філядельфії та членок Округи Пів. ний Ню Йорк, 34-го Відділу з Коготузу та 99-го Відділу з Вотервліту під проводом їх голів Ярослави Ракочої та Теодозії Кущнір. Побажавши приємної забави, вона передала ведення програми культурно-освітній референтці Наді Савчук, яка солідно напрацювалася при складенні програми. Надя Савчук вже не перший раз переводить таку програму, тому вона зручно вплітала поміж точками різні анекдоти та дотепи. „Дівертісмент" Дітендорфа і „Дівертісмент" Моцарта виконало дуже гарно смичкове тріо у складі: Оксана Линець, Володимир Третяк та Маркіян Бачинський. Щось нового та свіжого, легка та приємна розвага. Молоді „Верховинці" при Осередку СУМ-А в Ню Йорку, під проводом Дарії Гензи, виконали шість танців у двох точках. Участь брали: Т. Ягобовська, Х. Лішман, Д. Лищук, Л. Микитин, О. Бардегула, В. Сусь і П. Лішман. Молоді виконавці створили веселий настрій та зібрали рясні оплески.

„Рятуйте від відпочинку" пера Миколи Понеділка прочитала вміло по-мистецьки та з відчуттям гумору Євгенія Рубчак. Кульмінаційною точкою програми був показ купальних одягів з XIX і XX сторіч, власність Окружної Управи СУА в Чикаго, який коментувала з гумором Надя Савчук при фортепіяновому супроводі Марти Мачай. Одяги моделювали: О. Бедрій, О. Василик, Н. Савчук, Л. Ленець, Р. Слободян, А. Дик, О. Худоба, В. Панчук, Т. Ягобовська, Х. Лішман, М. Василик і В. Чума. Показ цей був дуже цікавий і надавався як раз у літньому сезоні на Союзівці.

Програма притягнула велику кількість публики, яка задоволено оплескувала точки та довго ще не опускала залі, бо можна було ще виграти гарні речі у льотерії та оглянути цікаві станки.

За гарно проведений день належиться особлива подяка директорові Союзівки Володимирові Квасові, що відступив безкоштовно залю на імпрезу, 89-му Відділові СУА за смачний полуденок, та смичковому тріо, Дарії Гензі, що в останній хвилині могла дати такі гарні точки до програми. Завдяки референтам Наді Савчук, Михасі Барон, Теодорі Бриттан, Марті Данилюк, Лесі Гой та Вірі Шпонтак восьмий День Союзянки вдався і лишив по собі гарне враження.

Люба Артимишин
пресова референтка

Голодовий страйк...

(Продовження зі стор. 2-ої)

в'язати конструктивно проблему, але безпосередньо розв'язки проблеми не приносить. Колись напевне поставлять пам'ятник отим десятьом героям, які заморили себе добровільно на смерть, борючись формально за кращі умовини у в'язниці, фактично за з'єднання поділеної своєї батьківщини. Але не має рації південноірляндська патріотка, колишній член британського парляменту, Бернадет Девлин-МеАлескі, яка попала в розпач, дізнавшися про припинення голодового страйку у в'язниці Мейз, та заявила, що буде організувати таку чи подібну демонстрацію по всьому світу. У боротьбі за ідеали — жертви невідхильні і потрібні, але людські жертви в ім'я ідеалу мусять мати шанс успіху — отих десять молодих ідеалістів зактуалізували своєю смертю проблему, і коли існують шанси полагодити проблему мирно — не треба більше людських жертв.

В СЬОМУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА І ДІДУНЯ

бл. п.

Інж. ІВАНА ЯМРОЗИКА

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в неділю, 18-го жовтня 1981 р., о год. 4-ій по пол. в церкві св. Юра, при 7-ій вул. в Ню Йорку, Н. Й.

В глибокому смутку —

ДРУЖИНА, ДІТИ І ВНУКИ

Складаємо 150.00 долярів до УНІГУ на досліди над голодом в Україні 1933 року.

Чому потрібно...

(Продовження зі стор. 2)

нуємо борця і мученика, але й проголошуємо присуд садистичній системі, яка називає себе „народною владою". Ще й ще раз покажемо світові її забріханість і підступність. Інформуючи вільний світ, також підтримуємо на дусі тих, які продовжують там боротьбу за національні і людські права.

Пожертви і передплату 15 дол. можна висилати на адресу:

Illa Demydenko, 54 Oaklawn Drive, Rochester, N. Y. 14617, або Ukrainian Credit Union, 831 Joseph Ave., Rochester, N. Y. 14621. Чеки виписувати на Snehirov Fund.

За Громадський Комітет: Анатолій Галан і Ілля Демиденко

У 22-гу РІЧНИЦЮ МОСКОВСЬКОГО СКРИТОВБИВСТВА ПРОВІДНИКА ОУН

сл. п.

СТЕПАНА БАНДЕРИ

Організації Українського Визвольного Фронту міста Ню Йорку

відзначать цю болісну для всіх Українських Патріотів річницю

в дні 18-го жовтня 1981 року

слідуючою програмою:

Год. 10-та — СВЯТОЧНИЙ АПЕЛЬ ОСЕРЕДКУ СУМ-А
Год. 12-та — СЛУЖБА БОЖА й ПАНАХИДА в церкві св. Юра в Ню Йорку
Після Богослужень — СВЯТОЧНІ СХОДИНИ

Українську Молодь, наших Членів і Симпатиків та все Українське Громадянство до численної участи запрошує

СВЯТОЧНИЙ КОМІТЕТ

У П'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Незабутнього
МУЖА І БАТЬКА

бл. п.

МИРОНА КАРБІВНИКА

буде відслужена

ПАНАХИДА

в катедрі української православної церкви св. Володимира у Філядельфії, Па., в неділю, 18-го жовтня 1981 р., о год. 10-ій ранку

Просимо Родину і Приятелів про молитви за спокій Його душі.

Дружина — ЕВГЕНІЯ
Син — ГРИГОРІЙ з дружиною і внучкою Доні — ДАНА й АНДРЕЙКА

У ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА та ДІДУСЯ

бл. п.

СИМЕОНА ЛУКІЯНА ГНАТКІВСЬКОГО

поручника УГА, учителя та визначного громадського діяча будуть відправлені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ та ПАНАХИДИ

в понеділок, 19-го жовтня 1981 року
в церквах:

св. о. Миколая в Амстердамі, Н. Й.,
та Непорочного Зачаття у Фреш Медовс, Н. Й.

ЕВГЕНІЯ — дружина
ВОЛОДИМИР І БОГДАННА — син з дружиною
ВОЛОДИМИРА — внучка

У глибокому смутку ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в суботу, 10-го жовтня 1981 року, упокоїлась в Бозі, у Гілсайд, Н. Дж.

наша Найдорожча

МАМА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ І СЕСТРА

бл. п.

КАТЕРИНА ЯКУБИК

членка 379-го Відділу УНС.

ПАНАХИДА у вівторок, 13-го жовтня 1981 року, о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Union Funeral Home — Lytwyn and Lytwyn, 1600 Stuyvesant Avenue, Union, N.J.

ПОХОРОН в середу, 14-го жовтня 1981 р., о год. 8:30 ранку з похоронного заведення до української католицької церкви Непорочного Зачаття, о год. 9:30 у Гілсайд, Н. Дж., на цвинтар Hollywood Memorial Park, Union, N.J.

Горем прибиті:

донька — ВІРА СТУДНИЙ
син — МИХАЙЛО
6 Внуків
7 Правнуків
2 сестри:
МЕРІ СЕНЬКО ГАЦУЛА в Каліфорнії
АНАСТАЗІЯ ПЕЛЛОВ в Канаді

САМОПОМІЧ
30 РОКІВ СЛУЖБИ
30
30 YRS. OF SERVICE
SELFRELIANCE

НОВІ СЕРТИФІКАТИ
ЗВІЛЬНЕНІ З ПОДАТКУ

Каса „САМОПОМІЧ" в Чикаґо видає (від 1-го жовтня 1981 р.) нові однорічні сертифікати (ALL-SAVERS CERTIFICATES), які:

- Заробляють вищі відсотки — 70% пересічного процентового заробітку однорічних державних облігацій.
- Проценти звільнені з податку до суми 1,000 дол. для самітнього, 2,000 дол. для подружжя.
- Можна набути сертифікати від суми 500 долярів.

„САМОПОМІЧ" — Чикаґо
SELFRELIANCE FEDERAL CREDIT UNION
2351 W. Chicago Avenue Chicago, Ill. 60622
Tel.: (312) 489-0520

ЖОВТЕНЬ
— МІСЯЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ

КОБЗАР — Т. Шевченко	$12.00
ПОВНЕ ВИДАННЯ ТВОРІВ — Т. Шевченка, 14 томів	65.00
ПОВНЕ ВИДАННЯ ТВОРІВ — І. Франка, 20 томів	80.00
ІСТОРІЯ РУСІВ — Г. Кониський	3.75
ІСТОРІЯ УКРАЇНИ-РУСИ — М. Аркас	10.00
КНЯЖА РУСЬ УКРАЇНА — М. Чубатий	6.00
НАРИС ІСТОРІЇ УКРАЇНИ — Д. Дорошенко	16.00
МОЇ СПОМИНИ ПРО НЕДАВНЕ МИНУЛЕ — Д. Дорошенко	15.00
ІСТОРІЯ УКРАЇНИ — Н. Полонська-Василенко, 2 томи	49.00
СПОГАДИ — Є. Чикаленка	10.00
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ — В. Грушевський — 5 томів	36.00
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ — В. Чижевський брош.	12.00
оправ.	20.00
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ — В. Радзикевича — три томи	9.00
ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ — М. Дольницький	2.50

Маємо у себе понад 600 назв різних книжок. Каталоги висилаємо безплатно — на бажання. Кошти пересилок книжок оплачуємо самі. Замовлення враз з належністю слати на адресу:

UKRAINSKA KNYHARNIA
4349 Bernice • Warren, Mich. 48091 U.S.A.

Шукаєте за другим прибутком?
Станьте
ОРГАНІЗАТОРОМ
УНСоюзу
ПРАЦЯ
НА ПОВНИЙ ЧАС, АБО НА КІЛЬКА ГОДИН.
Можете починати свою кар'єру організуючи спершу свою родину і приятелів
За інформаціями пишіть до
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
30 Montgomery St • Jersey City N.J. 07302
Atten: Organizing Dept.
або телефонуйте (201) 451-2200 (Collect)
або (212) 227-5250

Відбули наради...

(Продовження зі стор. 1)

них ділянках та обороною людських і національних прав, які є однаково важливими елементами Гельсінського договору. Порозуміння в справі контролі зброї або в питаннях торговельних повинно бути узалежнене від поступок Совєтського Союзу в питаннях прав людини. Респект для всіх принципів т. зв. Кінцевого Акту та зобов'язання виконувати засади, які відносяться до прав людини і народів, повинні бути ясно потверджені в кінцевому комунікаті конференції.

Меморандум Ради також підтримує пропозицію канадської делегації, яка була внесена ще на весні цього року на Мадридській конференції про скликання окремої міжнародної конференції знавців у питаннях людини, з участю делегатів урядів та приватних установ чи громадських організацій. Ця пропозиція має вже підтримку американської та деяких европейських делегацій.

Амбасадор Роджерс ствердив, що різні комісії Мадридської конференції дійшли вже до порозуміння у багатьох питаннях, але щонайменше 20 відсотків критичних справ залишилися невирішеними через спірні становища західніх та східніх держав. До цих справ належать проблеми безпеки, людських прав та свобідного доступу до інформації. Канада твердо стоїть на становищі, що пропозиція скликання окремої міжнародної конференції експертів у питаннях людських прав повинна бути прийнята на пленумі, якщо західні держави мали б погодитися на окрему конференцію у справах безпеки. Важливим є втримати єдність західніх держав, між якими зокрема европейські країни більшу увагу присвячують справам безпеки ніж питанням охорони людських прав. Канадська пропозиція має за ціль гармонізацію міжнародної політики до питання людських прав та з'ясування ролі урядів, громадських установ і окремих осіб у процесах охорони прав людини у всіх державах.

Продискутовано також шанси добиватися різними шляхами полегші чи звільнення ув'язнених дисидентів, тактику совєтської делегації у переговорах, ситуацію в Польщі та її можливий вплив на Мадридську конференцію, становище поодиноких делегацій сателітних країн у порівнянні до московської делегації, становище преси до цілого гельсінкського процесу та до Мадридської конференції зокрема.

Дискусія звернула увагу представників уряду на великий брак інформацій про перебіг переговорів у Мадриді та на ролю, яку повинні б відігравати громадські установи і преса в Канаді в цьому відношенні. Вкінці порушено також справу відсутности в Канаді постійної урядової установи, яка мала б потрібні засоби і можливості слідкувати за подіями, пов'язаними з гельсінкським процесом, збирати інформації, організовувати наради чи семінари та служити дорадчим тілом для урядових чинників. Подібні установи існують в інших країнах, зокрема в ЗСА.

Зустріч з амбасадором Роджерсом та членами канадської делегації була вартісною та рідкою нагодою для вичерпної обопільної виміни думок. Участь у делегації сімох національних груп, які виказали солідарний та напарад узгіднений підхід до важливих міжнародних питань, залишить свій позитивний вплив на підхід державних чинників Канади до цілого гельсінкського процесу.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Ню Гейвені, Конн.

повідомляє, що

в неділю, 25-го жовтня 1981 р., о год. 2-ій по пол. в залі Української Католицької Церкви при Нобел Стріт, БРІДЖПОРТ, Конн.

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ ОКРУГИ

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття.
2. Перегляд-провірка організаційної праці Округи за останніх 10 місяців.
3. Обговорення осінньої передконвенційної кампанії.
4. Обговорення загальних союзових справ.
5. Внески, запити і закриття зборів.

У зборах обов'язково повинні взяти участь члени Окружної Управи, Урядовці і Конвенційні Делеґати УНС наступних Відділів:

12, 23, 52, 54, 59, 67, 84, 101, 138, 207, 253, 254, 277, 350, 370, 387, 390, 414.

У зборах візьмуть участь:

Василь Оріховський, головний організатор УНС
Проф. Іван Телюк, головний контролер УНС

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

проф. Іван Телюк *почесний голова*
д-р Михайло Сигурович *голова*
Тарас Сливінський *секретар*
Василь Добчанський *касир*

Подружжя Григоренків...

(Продовження зі стор. 1-ої)

вала на друкарській машинці чоловікові вірші, а деякі вчила й напам'ять.

І ось три роки табору суворого режиму за „антирадянську пропаганду". Тривога за рідну людину, захист її від сваволі, добре слово про неї — „антирадянська пропаганда". А що ж тоді „радянська пропаганда"?

Тепер до Миколи Руденка і на побачення приїхати нікому. Кати очевидно думають, що зламати його зовсім самотнього буде легше.

Ми добре знали це подружжя і любимо їх обох. Ми бували у них в Києві і приймали в себе в Москві. Рая набагато молодша від Миколи. Вони зустрілися вже тоді, коли Микола був в немилості у влади: без роботи, без родини (перша жінка покинула його, коли почалися переслідування), навіть без житла. „Рая мене підібрала, як я колись підібрав ледве живу бездомну вівчарку", — з лагідною усмішкою говорив Микола.

Так, Рая молодша за Миколу, але стільки в ній материнської турботи і любови до нього! І Микола відповідав їй теж великою любов'ю. Часто ця любов виливалася в його вірші. Ось, наприклад:

Філософе з чарівними очима
І з добротою в глибині зіниць!
Ще є в нас, люба,
крила за плечима,
Що не дозволять нам упасти ниць.

Я стільки втратив!...
Від тієї втрати
Пече у серці незагойний шов...
Та, мабуть, Бог не прагнув покарати,
Раз я тебе, просвітлену, знайшов.

Так починається цей чудовий вірш. А так кінчається:

Ходім, філософе, ...
Бо десь пізніше
Ми всі провалимось у ніч глуху.
Сковороді було іти трудніше —
Йому ж бо ти не стрілась на шляху.

Влада розлучила цих людей, які кохають одне одного, котрі варті одне одного. Раїса не просто тільки дружина Миколи. Вона сама по собі яскрава особистість. Але вдарили її як жінку протестуючого. Не маючи змоги зломити рух спротиву, влада хоче залякати родини й друзів правозахисників, створити навколо них моральну пустелю, як то було за часів Сталіна.

Ми певні, що народ того владі не дозволить. Хай всі, в кому совість не заснула, протестують проти беззаконного і ганебного засуду Раїси Руденко, вимагають звільнити її, звільнити Миколу Руденка і всіх політичних в'язнів.

Петро Григоренко і Зінаїда Григоренко

6-го жовтня 1981 року

Пресовий Фонд „Свободи"

На цьому місці друкуємо імена тих ВП. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА Ч. 21

І. і Н. Дмитришин, Вінніпег	35.00
Нещадименко А.	30.00
І. Геврик, Вінніпег	25.00
П. і Ф. Гуменюк, Голлівуд	25.00
А. Кізима, Ню Йорк	25.00
Д-р М. Черний, Чікаго	25.00
І. Ільків, Едмонтон	20.00
І. Креховець, Ст. Луіс	20.00
Родина пок. В. Дідика, Детройт	20.00
О. Северин, Бронкс	12.00
І. Джус, Блумфілд	10.00
Д-р І. Калиневич, Сілвер Спрінг	10.00
В. Куниневць, Торонто	10.00
Ю. Б. Кучер, Пітсбург	10.00
Н. Лоцуняк, Філядельфія	10.00
Е. Міщенко, Міннеаполіс	10.00
Ю. Оприско, Гартфорд	10.00
І. Стефанюк, Пассайк	10.00
Д-р Л. Трешневський, Савтфілд	10.00
І. Хамуляк, Ірвінгтон	10.00
Н. Л. Хойнацька, Овк Форест	10.00
В. Щока, Фінікс	10.00
В. Бойчук, Елизабет	8.20
І. Куз, Пассайк	7.50
М. Павлюк, Гедлей	7.00
Д-р О. Г. Сацюк, Сен Джерман	7.00
М. Швейко, Фуллертон	6.60
Г. Гаврилюк, Джерзі Сіті	5.30
З. Орлецький, Віллов Гров	5.20
П. Бойсюк, Ветерсфілд	5.00
В. Варецький, Філядельфія	5.00
В. Ганяк, Шарон	5.00
А. Головко, Ст. Пол	5.00
Л. Георгієнко, Міннеаполіс	5.00
З. Данилюк, Міннеаполіс	5.00
С. Драб, Філядельфія	5.00
І. Думич, Вестлейк	5.00
П. Купчак, Еддистон	5.00
С. Кухлевський, Трентон	5.00
А. Лазар, Квейкертавн	5.00
С. Ліщинська, Саннівейл	5.00
Е. Міщенко, Міннеаполіс	5.00
А. Никифоряк, Ню Йорк	5.00
Е. Піндічук, Скарборо	5.00
В. Сенежак, Вест Орандж	5.00
М. Сивий, Карнегі	5.00
А. Соколев, Гемтремк	5.00
М. Фук, Ембрідж	5.00
Й. Ярема, Н. Плейнфілд	5.00
В. Юнак, Чікаго	5.00
М. Гомзяк, Парма	4.40
М. Кострицький, Філядельфія	4.20
О. Ліс, Белмар	4.20
А. Озимко, Клифтон	4.20
А. Мрин Сатурська, Клівленд	4.20
В. Чорний, Сан Дієго	4.20
В. Брудний, Берклей Гайтс	4.00
Р. Ващук, Торонто	4.00
Г. Дорош, Фінікс	4.00
Н. Кіценюк, Линден	4.00
М. Лозинський, С. Бостон	4.00
Н. Кончак, Детройт	3.40
М. Квасюк, Перт Амбой	3.30
С. Юрків, Воррен	3.30
М. Горбан, Парма	3.25
П. Крат, Гіллсайд	3.20
В. Божик, Бирбенк	3.15
К. Василькевич, Грінсбург	3.00
Т. Джюбіна, Сімсбури	3.00
М. Коцур, Монтреаль	3.00
Г. Мартинів, Кліфтон	3.00
Н. Стефанів, Філядельфія	3.00
І. Федчун, Айслінгтон	3.00
П. Яцук, Менвілл	3.00
І. Корф, Парма	2.90
М. Бучак, Скенектеді	2.20
І. Госсак, Істон	2.20
К. Гуран, Рочестер	2.20
Ю. Ковальчик, Йонкерс	2.20
М. Рибчук, Нютавн	2.20
В. Савків, Воррен	2.20
С. Серкез, Ірвінгтон	2.20
Н. Гаврищишин, Судбури	2.00
С. Гордіюк, Джамайка	2.00
А. Гришко, Лейквуд	2.00
В. Данец, Нюарк	2.00
Л. Іваскевич, Міннеаполіс	2.00
З. Жолнерчук, Стивенсвіл	2.00
О. Ліщинська, Ютика	2.00
О. Макар, Савтфілд	2.00
В. Манько, Нюарк	2.00
В. Павлюк, Шарон	2.00
С. Серкез, Ірвінгтон	2.00
Г. Слабіцька, Ріджвуд	2.00
М. Техловець, Норвіч	2.00
М. Чорний, Толідо	2.00
М. Шевчук, Лурей	2.00
Р. Вітенко, Балтимор	1.75
О. Гелемей, Кліфтон	1.00
Л. Довбачук, Сомерсет	1.00

Відзначили 30-річчя...

(Закінчення зі стор. 1)

Серед приявних на залі видно було багато видатних українських громадян та представників різних організацій. На це спільне святкування прибули також представники кредитових кооператив із сусідніх міст, як Трентон, Нюарк, Елізабет, Пассейк, Джерзі Сіті, Йонкерс, та представники православних кооператив у Ню Йорку та Савт Бавнд Бруку. За головним і репрезентаційним столом засіли також учасники перших основуючих зборів кредитівки, що відбулися 19-го травня 1951 року, як також члени завідуючих органів під теперішню пору.

При головному столі були: голова СКВУ мгр Іван Базарко, голова ексекутиви ЦУКА інж. Дмитро Григорчук, представники Ліги Кооператив Стейту Ню Йорк: почесний президент Аарон Фамільянт з дружиною та консультант Ліги Тома Льогюдіс, як також голова Об'єднання Українців Америки „Самопоміч" — спонзор кредитівок — суддя Богдан Ластовецький.

На почесних місцях за головним столом сиділи: о. Севастіян Шевчук, ЧСВВ, о. Володимир Базилевський, о. Іван Ткачук і о. Христофор Войтина, ЧСВВ.

Під час свята виступив з привітом представник Стейтової Ліги Аарон Фамільянт передаючи почесну грамоту з нагоди її 30-річчя на руки президента адв. Романа Гуглевича. Зі словом признання виступив також голова екзекутиви ЦУКА інж. Дмитро Григорчук, який теж передав грамоту признання від ЦУКА кредитівці „Самопоміч". Від Об'єднання Українців Америки „Самопоміч" вітав голова Богдан Ластовецький. Головну промову виголосив інж. Роман Раковський, співосновник кредитівки „Самопоміч" в Ню Йорку, довголітній член Ради директорів і керівник кредитівки „Самопоміч". Вкінці виступив ще зі словом голова СКВУ мгр Іван Базарко.

В мистецькій програмі виступив відомий хор „Жайворонки" під диригентурою Лева Стругацького, при акомпаньяменті Соні Шерег; тріо „Черемшина" у складі Марійки Кінь, Бригіди Заяць і Галі Благої, при акомпаньяменті Юрка Фурди; студійці із Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької з жартівливою сценкою пера Галини Черінь „Ідеальні діти", службовець кредитівки Осип Головацький, який дав дотепну гумореску власного укладу.

Далі було льосування виграшів: кольорового та чорно-білого телевізорів, фотографічного апарату та десяти різних цінних книжок і альбомів. Льосування перевели д-р Богдан Кекіш і інж. Орест Глют. Перші нагороди виграли Марія Лозинська та Михайло Щерба.

Особливою точкою програми було надання грамот „Заслуженого українського кооператора" основникові й першому президентові кредитівки „Самопоміч" бл. п. Ілярієві Ольховому, співосновникові й довголітньому президентові кредитівки „Самопоміч" у Ню Йорку бл. п. Юліянові Реваєві, співосновникові й довголітньому членові Ради Директорів і керівникові кредитівки „Самопоміч" у Ню Йорку інж. Романові Раковському та співосновникові й довголітньому членові Ради Директорів кредитівки „Самопоміч" у Ню Йорку Богданові Фостякові, за труд і працю для розбудови української кооперації, а зокрема — Української Кредитової Кооперативи „Самопоміч" в Ню Йорку. Під оплески присутніх грамоти передав президент кредитівки адв. Роман Гуглевич в асисті д-ра Івана Флиса та інж. Любомира Зелика. Посмертну грамоту для св. п. Ілярія Ольхового прийняла його дружина Марія Ольхова, а за св. п. Юліяна Ревая прийняла грамоту донька покійного Авреліа Лепцан.

Коротким словом признання для кредитівки та молитвою, що її провів о. Володимир Базилевський, закінчено це вдале й урочисте відзначення з вірою в дальші осяги кооперативи для добра членів і української громади.

ДОПОВІДЬ С. ПРОЦЮКА В УВАН

Ню Йорк, Н. Й. — В неділю, 18-го жовтня ц.р., о год. 2-ій по полудні в будинку УВАН доповідатиме Степан Процюк на тему „Золота доба української демографії". Президія УВАН при тому інформує, що на рекомендацію членів та з фінансових міркувань, індивідуальних запрошень на доповіді Академії не будеться висилати.

Вступайте в члени УНСоюзу!

ARKA Company DEPARTMENT STORE
48 East 7th St.
Tel. GR 3-5550, New York, 10003

ЛІНА КОСТЕНКО: — Маруся Чурай, 6.00 дол., Неповторність, 6.00 дол. Зв 12.00 дол. разом з поштою вишле Вам АРКА.

● HELP WANTED ●

BANK TELLER WANTED
Full time, will train
TRIDENT S & L ASS'N
(201) 371-1120

Увага! Увага!
Філядельфія і околиці!
ПОШУКУЮ ОПІКУНКУ
для однорічної дівчинки.
Години — 8:30 — 3:30, 5 днів у тижні.
Тел.: (215) 473-2636

●FUNERAL DIRECTORS●

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ШИРА і ЧЕСНА
our Services Are Available Anywhere in New Jersey
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083.
(201) 964-4222

ROMAN RYCHOK
REAL ESTATE & INSURANCE
1339 Springfield Avenue
Irvington, N.J. 07111
АСЕКУРУЄМО
авта, будинки, хатні речі, корпорації, бізнеси від вогню, грабунків, особистої відповідальности (liability). Потрібні інформації подасть
ПЕТРО РИЧОК
забезпеченевий агент
брокер — (201) 373-6434
(201) 373-6453

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних гранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Бруку і св. Духа — відома солідна фірма
CYPRESS
HILLS MONUMENTS
ВОЛТЕР БЄЛЯНСЬКИЙ
Walter Bielanski
К. М. КАРДОВИЧ
Constantine M. Kardovich
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel.: (212) 277-2332
Відкрито в кожний день, в суботу, включно, від 9-5 по полудні, в неділю 10-4 по пол.
Miami, Fla. (305) 653-5861
На бажання і для вигоди клієнтів, радо завідемо до Вашого дому з проєктами і порадами.

СТУДІЙНІ ПОЗИЧКИ СТУДІЙНІ ПОЗИЧКИ УНСОЮЗУ

БРАТСЬКА СЛУЖБА УНСОЮЗУ ДЛЯ СВОЇХ ЧЛЕНІВ

Починаючи з днем 1-го листопада 1980 р. діти у віці до чотирьох і пів року, які будуть забезпечені на суму 15.000 долярів життєвого забезпечення, матимуть гарантовану студійну позичку на суму 5.000 дол. Якщо вони будуть забезпечені на суму 25.000 долярів життєвого забезпечення, їм буде гарантована студійна позичка у висоті 7.500 долярів.

Діти у віці від 5-10 років, забезпечені грамотою на суму 15.000 долярів, матимуть гарантовану студійну позичку на суму 4.000 долярів. Якщо вони будуть забезпечені на 25.000 долярів, матимуть гарантовану студійну позичку на суму 6.000 долярів. В даному випадку, забезпечення в УНСоюзі мусить бути грамотою кляси Р-20.

Формальне повідомлення про гарантовану позичку буде вислане разом з грамотою забезпечення, коли вона видана після 1-го листопада 1980 р.

Грамота мусить бути постійно повноправною та з заплаченими всіми вкладками до часу признання студійної позички і на протязі часу її сплачування.

На час позички і її сплачування, грамота мусить бути призначена УНСоюзові, як гарантія позички. В часі уділювання позички і коли член-студент має менше, як 21 років, сплату позички мусить гарантувати одно з батьків, або опікун.

Студійна позичка буде розложена на протяг 4-ох років на оплату за студії на коледжі, чи другій високій школі.

Сплачування позички зачинається три місяці після закінчення студій апліканта і вона мусить бути повністю сплачена не більше, як 20-ма чверть-річними ратами.

У випадку, коли б час студій, на який позичка була уділена, був скорочений або перерваний, негайно після цього починається час сплачування позички.

На позичці є малий відсоток у висоті 3% річно від затягненої суми позички. Ці відсотки нагромаджуватимуться на протязі навчання і вони мають бути плачені в часі сплачування позички.